

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba
en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden
fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN HET BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor el-
ken regel meer 7½ cts.

Nederland en Venezuela.

Voorloopig Verslag der IIe Kamer

op het wetsontwerp tot goedkeuring van
het verdrag tot herstel der diplomatieke
betrekkingen tusschen Nederland en Vene-
zuela.

Het afdeelingsonderzoek van dit
ontwerp van wet heeft aanleiding
gegeven tot de navolgende vragen
en opmerkingen.

Men verheugde zich over het her-
stel van de diplomatieke betrekkin-
gen met de Vereenigde Staten van
Venezuela, maar men vroeg zich toch
af, waarom zoo lang daarmee ge-
wacht was, daar zij feitelijk reeds
sedert eenigen tijd officieus waren
aangeknoopt. Naar aanleiding van
deze vraag werd anderzijds de op-
merking gemaakt, dat het eiland
Curaçao herhaaldelijk een toevlucht-
oord was voor vluchtelingen uit
Venezuela, zoodat het gevaar dreig-
de, dat onze kolonie eene stook-
plaats tegen de Venezolaansche
Regering zoude worden. Van andere
zijde werd hiertegen opgemerkt, dat
de Nederlandsche Regering tegen
het ontstaan van zoodanig gevaar
waakzaam is.

Zeer wenschelijk zoude men het ge-
acht hebben, indien de quaestie-
Tweede Kamer zoude een scheids-
scheidsrechterlijke uitspraak ware
onderworpen geworden. Men meent
de in het algemeen er op te moeten
aandringen, dat in de met vreemde
mogendheden te sluiten verdragen,
steeds de bepaling zoude worden
opgenomen, dat de beslechting van
geschillen, zoo die tusschen de con-
tractanten mochten ontstaan, aan
een hof van arbitrage zouden wor-
den onderworpen.

Nog steide men de vraag, of de
Volkenbond in kennis is gesteld van
de regeling betreffende de vijf in
beslag genomen Nederlandsche sche-
pen. Gaarne zoude men inzage be-
komen van de stukken betreffende
deze regeling.

Ten slotte zoude men het op
prijs stellen te worden ingelicht om-
treunt de regeling en de behande-
ling onzer consulaire zaken in de
Vereenigde Staten van Venezuela.

Vastgesteld den 13den Dec. 1920.

De Rapporteurs:

Bergsma, van Nierop, van Lan-
schot, Gillissen, De Waal Malefijt.

Memorie van Antwoord.

Naar aanleiding van de eerste in
het Voorloopig Verslag gestelde
vraag zij opgemerkt, dat het her-
stel der diplomatieke betrekkingen
tusschen Nederland en Venezuela,
blijkens reeds vroeger aan de Sta-
ten-Generaal gedane mededeelingen,
herhaaldelijk door de ambtsvoor-
gaugers van den ondergeteekende
is nagestreefd. Deze pogingen leid-
de evenwel niet tot het gewenschte
resultaat. De opmerking, dat de
diplomatieke betrekkingen feitelijk
reeds sedert eenigen tijd officieus
waren aangeknoopt, moet op mis-
verstand berusten.

Voor zoover daarbij gedacht werd
aan de besprekingen, door den
waarnemend consul-generaal te Ca-
racas, den heer ENGELBRECHT, met
de Venezolaansche Regering gevoerd;
zij aangeeteekend, dat deze bespre-
kingen o. a. juist ten doel hadden,
tot eene wederaanknooping der
diplomatieke betrekkingen te gera-
ken. Zij leidden ten slotte tot het
verdrag, waarop thans de goed-
keuring der Staten-Generaal wordt
gevraagd. Terstond na de bekrach-
tiging van het verdrag zullen de
diplomatieke betrekkingen, over-
eenkomstig artikel 1, worden hervat.
Naar aanleiding van de opmer-
king, dat het eiland Curaçao her-

haaldelijk een toevluchtsoord zou
zijn geweest voor vluchtelingen uit
Venezuela, met het daaraan ver-
bonden gevaar, dat de kolonie eene
stookplaats wordt tegen de Vene-
zolaansche Regering, moge in heer-
rijsing worden gebracht, dat bij
het protocol van 20 Augustus
1894 (Stadsblad 1895, no. 8), het-
welk blijkens art. 2 van het thans
voorgelegde verdrag de beide Re-
geringen zullen blijven toepassen,
de Nederlandsche Regering zich
verplicht heeft „met alle haar ten
dienste staande middelen te ver-
hindern, elke samsenspanning, aan-
randing of andere handeling, strij-
dig met de openbare orde in Ve-
nezuela, afwijkende van de begin-
selen der meest strikte onzijdigheid”
jegens de erkende Regering van
dat land, overeenkomstig de regels
vastgesteld door het volkenrecht.”

Cok de ondergeteekende zou het
wenschelijk geacht hebben, indien
de quaestie-Tweede Kamer zoude een scheids-
scheidsrechterlijke uitspraak
had kunnen worden onderworpen.
De Venezolaansche Regering ver-
klaarde evenwel, dat de Venezo-
laansche wetgeving niet toeliet eene
zoodanige quaestie aan internationa-
le arbitrage te onderwerpen, al-
vorens de benadeelde getracht had
lange den gerechtelijken weg rechts
herstel te verkrijgen. Dit standpunt
is niet in strijd met het volken-
recht en werd door de Nederlan-
sche Regering geëerbiedigd.

Overigens was het thans voor-
gelegde verdrag niet geschikt om
daarin voorzieningen van algeme-
nen aard op te nemen omtrent de
beslechting door arbitrage van ge-
schillen, welke tusschen de verdrag-
sluitende partijen mochten ont-
staan. Voor betrekking tot zooda-
nige voorzieningen viel trouwens
eene afwachtende houding aan te
nemen met het oog op de totstand-
koming van het Internationaal
Gerechtshof en de daaraan te ver-
leenen competentie.

Het ligt in ondergeteekendes voor-
nemen, het verdrag, na de bekrach-
tiging overeenkomstig art. 18 van
het Volkenbondverdrag, ter regis-
trering aan het secretariaat van
den Bond te doen toekomen en,
in overleg met de Venezolaansche
Regering, tevens de Nota's, welke
op den dag van het sluiten van het
verdrag door den Nederlandschen
vertegenwoordiger en den Venezo-
laanschen Minister van Buitenland-
sche Zaken zijn gewisseld. De tekst
van de Nederlandsche Nota — waar-
op de heer BORGES met een over-
eenkomstig schrijven antwoordde—
wordt hierbij overgelegd.

Nederland zal in Venezuela verte-
genwoordigd worden door een con-
sul-generaal met den persoonlijken
titel van buitengewoon gezant en
gevolmachtigd Minister, stand-
plaats te Caracas. Onder hem res-
sorteren de consulaire posten te
Barcelona, Caracas, Ciudad-Bolli-
var, Coro, La Guayra, Maracaibo,
Puerto Cabello en Tucacas.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
KARNEBEEK.

**NOTA van den waarnemend con-
sul-generaal der Nederlanden aan
den Minister van Buitenlandsche
Zaken te Caracas.**

No. 319.

CARACAS, LE 11 MAI 1920.

Monsieur le Ministre.

Au moment de procéder avec Vo-
tre Excellence à la signature du
protocole relatifement au rétablis-
sment des relations diplomatiques
entre nos deux Pays, Elle a bien
voulu avec approbation de Son
Gouvernement par Sa note en date
d'aujourd'hui, D. d. C., n. 353,
porter à ma connaissance ce qui
suit:

Le Gouvernement Vénézuélien s'en-

gage à payer dans les trois mois
qui suivront la ratification du pro-
tocole sus-indiqué au Gouverne-
ment Néerlandais par l'intermédiaire
de son Représentant Diplomatique
à Caracas, comme indemnité
évaluée de commun accord pour les
dommages causés par la saisie des
navires néerlandais „Jostek”, „Pe-
nelope”, „Justicia”, „Carmita” et
„Marion”, la somme de vingt mille
bolivares (Bs. 20 000).

Il est attendu que dès le payement
de cette somme le Gouvernement
Néerlandais mettra immédiatement
les gardécôtes saisis par ses hâti-
ments de guerre à Willemsstad à la
disposition d'un Délégué à désigner
à cet effet par le Gouvernement
de Venezuela.

En réponse j'ai l'honneur de faire
savoir à Votre Excellence que je
déclare y adhérer au nom du Gou-
vernement des Pays-Bas.

Je saisis etc.....

(w. g.) W. B. Engelbrecht.

In de zitting van 14 Januari is
dit verdrag tot herstel der diplo-
matieke betrekkingen tusschen Ne-
derland en Venezuela door de
Tweede Kamer der Staten Generaal
zonder hoofdelijke stemming aan-
genomen.

ONZE BEGROTING VOOR 1921 IN DE TWEEDE KAMER.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Algemeene beschouwingen.

TIJDSCHIP VAN INDIENING DER BEGROTING.

Dat vele leden hun leedwezen uit-
spraken over de late indiening ook
van deze begroting, werd reeds in
het Voorloopig Verslag betreffende
de terzelfder tijd bij de Kamer aan-
hangig gemaakte begroting van
Suriname vermeld.

De Commissie van Rapporteurs
moge zich derhalve voor hetgeen
daarbij door deze leden werd op-
gemerkt, eene verwijzing naar dat
Voorloopig Verslag veroorloven.

TOESTAND DER KOLONIE.

Sommige leden gaven als hunne
mening te kennen, dat ook de to-
estand van deze kolonie allesbehalve
rooskleurig is, dat ook hier achter-
uitgang is te bespeuren. Aruba,
Curaçao en Bonaire beginnen hoe
langer hoe meer van hunne betee-
kenis te verliezen. Phosphaat, aloë,
goud — producten, die vroeger op de
ze eilanden werden voortgebracht —
hoort men daar thans niet meer
noemen. Op St. Eustatius, St. Mar-
tin en Saba wordt zelfs geen Ne-
derlandsch meer gesproken. De transi-
tohandel, waarvoor Curaçao
schen aangewezen, blijkt niet aan
de verwachting te hebben voldaan.
Als middel tot verbetering is meer
dan eens genoemd het brengen van
verschillende eilanden, of althans
de beide groepen van eilanden, on-
der een afzonderlijk bestuur. De
hier aan het woord zijnde leden
verwachten van zulk een decon-
centratie geen heil. Zij vroegen zich
intendeel af, of het tijdstip niet
is gekomen om de West-Indische
koloniën in haar geheel onder één
bestuur te brengen, gevestigd te
Paramaribo. Gaarne zouden deze
leden het oordeel van den Minister
hierover vernemen.

In de Memorie van Antwoord
betreffende de begroting van Cu-
raçao voor het dienstjaar 1920
deelde de Minister mede, dat hij
zijnerzijds voor zooveel mogelijk
gaarne zou medewerken aan de
verheffing van den economischen
toestand der bevolking van de
Bovenwindsche eilanden, en dat
hij bereid was de wenschen der in-
gezeten in overleg met den Gouver-

Hollandsche Bank voor West-Indie.

Hoofdkantoor: Amsterdam.

Bijkantoren: { Caracas.
Heerenstraat.
Curaçao, Spaarkas Breedestraat 36,
Otrabanda.

Statutair Kapitaal f 5.000.000, waarvan volgestort f 1.000.000.

Rentevergoeding voor Deposito's:

met 1 dag	opzegging: 2½ %
met 10 dagen	opzegging: 3 %
met 1 maand	opzegging: 5 %
met 6 maanden	opzegging: 5½ %
met 1 jaar	opzegging: 6 %

Cheque-Rekeningen: Rentevergoeding 2%.

BUITENLANDSCHE WISSELS.

1

neer aan een nauwgezeten onderzoek
te onderwerpen. Sommige leden ver-
klaarden het op prijs te zullen stellen,
indien de Minister zou willen mede-
deelen, of een dergelijk onderzoek
reeds heeft plaats gehad, en mocht
dit inderdaad het geval zijn, tot
welke resultaten dit onderzoek dan
heeft geleid.

Naar dezelfde leden meenden te
weten, is de scheepsverbinding tus-
schen de eilanden onderling nog
lang niet zooals zij behoorde te
zijn. Zij zochten deze verbinding
een zaak van zeer groot belang en
bevalen haar derhalve met nadruk
in 's Ministers aandacht aan.

SAMENSTELLING VAN DEN KOLONIALEN RAAD.

De algemeene herziening van het
Regeeringsreglement, welke o. a.
de zoo zeer gewenschte verbetering
zal moeten brengen in de wijze van
samenstelling van den Kolonialen
Raad en in de vertegenwoordiging
van de eilanden buiten Curaçao,
laat nog steeds op zich wachten.
Gaarne zou men vernemen, waar-
aan dit is te wijten. Op het be-
trachten van groote voortvarend-
heid in deze zoo urgente zaak werd
met klem aangedrongen.

Dat de tegenwoordige wijze van
samenstelling van den Kolonialen
Raad niet in het belang der ko-
lonie is, zou, naar eenige der hier aan
het woord zijnde leden opmerkten,
alleen reeds kunnen blijken uit het-
geen zij noemden de „ergerlijke”
wijze, waarop de onderhavige be-
grooting door dit college is be-
handeld. Als voorbeeld wezen deze
leden op hetgeen, blijkens het me-
gedeelde op de bladz. 8 en 9 van
de Memorie van Toelichting, met
de artikelen 103 en 121 der begroo-
ting is geschied.

POSITIE DER AMBTENAREN.

Ten aanzien van de salaris- en
pensioenregelingen en de regeling
van den rechtstoestand van de
ambtenaren in dienst van deze ko-
lonie, werden dezelfde opmerkingen
gemaakt als in het Voorloopig Ver-
slag over de Surinaamsche begroo-
ting voor 1921 met betrekking tot
de positie der ambtenaren in dienst
van het Gouvernement van Surina-
me, zijn opgenomen. Te dezen op-
zichte moge alzoo naar het genoem-
de Voorloopig Verslag worden ver-
wezen.

UITZENDING VAN AMBTENAREN.

Sommige leden hadden klachten

betreffende over de vergoedingen, uit-
gevoerd aan hen, die van uit Ne-
derland als ambtenaar naar de
kolonie worden uitgezonden. Deze
klachten betreffen voornamelijk de
uitrustingskosten en het trakte-
ment, hetwelk hier te lande wordt
genoten, zoolang de reis nog niet
kan worden aanvaard. In verband
hiermede eelden deze leden de vraag,
of bij het toekennen van deze ver-
goedingen een bepaald stelsel wordt
gevolgd, en, zoo ja, welk dan dat
stelsel is.

GELIJKSTELLING VAN HET OPENBAAR EN BIJZONDER ONDERWIJS.

Ten aanzien van de financieele
gelijkstelling van het openbaar en
bijzonder onderwijs in de kolonie
Curaçao werden gelijksortige op-
merkingen gemaakt als in de eerste
en tweede aflevering van de in het
Voorloopig Verslag over de Suri-
naamsche begroting voor 1921
onder hetzelfde hoofd opgenomen
beschouwingen zijn weergegeven.
In verband daarmee moge ook te
dezen opzichte met verwijzing naar
dat Voorloopig Verslag worden
volstaan.

STRUISVOGELCULTUUR.

Gaarne zou men vernemen, of het
feit, dat door den Minister de bij-
zondere aandacht van den Gouver-
neur op de struisvogelcultuur werd
gevestigd, ten gevolge heeft ge-
had, dat in het afgelopen begroo-
tingsjaar van Gouvernementswege
eenige bijzondere maatregel ten
aanzien van deze cultuur is ge-
troffen.

WIJZIGINGEN IN DE WENSCHELIJK- HEIDSVERORDENING 1920.

De Koloniale Raad heeft van de
z.g.n. wenschelijkheidsverordening
1920 o.a. de artikelen 67, betreffende
tegenoetkoming in de kosten van
vervoermiddelen van voorgangers
van de verschillende godsdienstige
gemeenten, en 122 ter, betreffende
vergoeding van overtochtscosten
van drie zustersverpleegsters, afge-
voerd. Blijkens het medegedeelde
op de bladzijden 13 en 14 van de
Memorie van Toelichting heeft de
Minister zich in dezen met het ge-
voelen van den Kolonialen Raad
verenigd en zijn de betrokken pos-
ten derhalve niet op de begroo-
ting gebracht. Verscheidene leden
verklaarden dit zeer te betreuren.
Zij achtten opnemng van deze
beide posten in de begroting zeer

gewenscht, en zouden in verband daarmee den Minister wenschen te verzoeken alsnog een beslissing in dezen zin te willen nemen.

ARTIKELEN

Art. 51. De door den Minister op dit artikel gegeven toelichting had bij sommige leden de vraag doen rijzen, of bij de inrichting van den in het artikel bedoelden post voor draadloze telegrafie wel de noodige voortvarendeheid wordt betracht. Wordt — vroegen zij in verband daarmee — van Gouvernementewege behoorlijk toezicht op het werk gehouden?

Art. 53. Gaarne zou men verneemen, of de Minister reeds — gelijk blijken een ten vorigen jare aan den Kamer gedaane mededeeling in zijn voorname tag — de wenschelijkheid van de inrichting van een bioscoop ten dienste van het openbaar en van het bijzonder onderwijs aan het oordeel van den Gouverneur heeft onderworpen. Mocht dit het geval zijn, dan zou men er prijs op stellen te mogen worden ingelicht omtrent de resultaten, waar toe zulks heeft geleid.

Art. 155 Aangedrongen werd op het betrachten van grooten spoed bij de totstandkoming van de voor genomen verhooging van de tegenwoordige ambtenaarssalaries. De duurtijdsbepaling en de extra maand salaris, welke thans boven de vastgestelde bezoldiging worden uitgekeerd, zijn beslist onvoldoende om te gemoet te komen aan de financiële moeilijkheden, welke voor de overgrote meerderheid der ambtenaren zijn komen te ontstaan. Terwijl in Nederland alle salarissen zijn verhoogd, blijven de Curaçoesche ambtenaren met de oude traktementen voortsukkelen; zulks niet tegenstaande het leven in de kolonie thans ook minstens tweemaal zoo duur is als vóór den oorlog. Ook is de bestaande verhouding tusschen de militaire en de civiele salarissen geheel verbroken, nu de militairen wel, de burgerlijke ambtenaren niet een verhoging hebben ontvangen. Een kapitein der infanterie verdient thans driemaal zoo veel als een rechterlijk ambtenaar. In het belang van de ambtenaren zelf en in het belang van den dienst — immers de slechte salariering veroorzaakt een groote ontevredenheid in het ambtenaarskorps, die niet kan nalaten op den dienst een slechten invloed te oefenen — behoort naar het oordeel der hier aan het woord zijnde leden zoo spoedig mogelijk een nieuwe en afdoende salariering te worden tot stand gebracht.

Aldus vastgesteld den 12den Januari 1921.

Van Ryckevorsel, Lely, Van Beresteijn, Albarda, Scheurer.

Prijs- en Loondalingen.

Het zal niet gemakkelijk zijn om het door den oorlog en de revolutie geschokte evenwicht te herstellen. De weg bergafwaarts is blijkbaareven hobbelig en vol van scherpe steenen als die naar den top der duirte voerde, zoodat van overheid en de leidende personen veel beleid zal worden geveerd om groote rampen te voorkomen.

Rampen, die thans vooral den handel bedreigen, maar ook de arbeiders, want na de daling der prijzen zien we thans overal verschijnselen, welke op daling der loonen wijzen.

Ook de depressie, gelijk zoo vaak in den dampkring geschiedt, begint in Amerika en verspreidt of verplaatst zich vandaar uit naar Europa.

In tal van fabrieken der Ver. Staten worden loonsverlagingen ingevoerd of aangekondigd en het merkwaardigste is, dat zij overal gelijkelijk door de arbeiders min of meer gewillig worden aanvaard. Wie had dat enkele maanden geleden kunnen denken?

De textielarbeiders hebben een oogenblik met staking gedreigd, doch zagen in, dat de directies niets liever zouden willen dan hun fabrieken slijten, zoodat ze eieren voor hun geld kozen, daar zelfs halve eieren in de nieuwe wereld beter zijn dan leegte doppen.

Van groot belang is natuurlijk de vraag, of de huidige daling als een tijdelijke inzinking moet worden beschouwd, dan wel of er kans bestaat, dat daarop een rijzing zal volgen.

Geheel in 't algemeen gesteld zonder termijn te bepalen, moeten natuurlijk de prijzen en onnatuurlijke overmatige loonen naar beneden; wanneer de oorzaak: oorlog en revolutie, dus gebrek aan productie, verdwijnt, zal ook 't gevolg op den duur verdwijnen. Het is een geheel natuurlijk verschijnsel en het verwijt van een lid der Fransche Kamer, dat de regering die daling had gemaakt, getuigt niet van bijzondere

snuggerheid.

Ook hun, die de prijsdaling voor spelende en aankondigende, treft even weinig schuld, als met het aan een meteorologisch instituut zou kunnen verwijzen, dat het een storm of onweer voorspelde.

De Fransche minister van Handel, de heer Isaac Antwoorde dan ook, dat men hier te doen heeft met een internationaal verschijnsel. De productie is hervat, waardoor dus een andere verhouding tusschen geld en koopwaar ontstaat: voor 't zelfde geld kan men meer koopen of het zelfde artikel kost minder.

De minister concludeerde dan ook, dat we hier niet met een tijdelijk verschijnsel te doen hebben, al kunnen nog wel schommelingen intreden, maar met een geheel logisch verloop van zaken.

Maar velen zijn daardoor in groote moeilijkheden geraakt. En al zal men met eigenlijke O.W.-ers niet veel medelijden behoeven te hebben, daarnaast staat een veel grooter aantal eerlijke, ijverige handelsheden, die door een verstandige distributie van goederen als de maatschappij zeer groote diensten bewijzen en die nu als 't ware worden gestraft voor wat anderen misdreven.

Wat daartegen te doen?

In de Fransche Kamer waren er, die protectie eischen, hooge in voerrechten of verbod van import, doch de minister verzette zich met kracht daartegen, wijlen zoo snel mogelijk verkrijgen van evenwicht op de wereldmarkt in het belang van alle volken is en het spoedigst de noodige vastheid kan geven.

Toch dreigt er een groot gevaar voor sommige landen; dat er door invoer uit landen met zeer lage geldkoers werkloosheid zal ontstaan.

Dit is in Engeland, in Frankrijk, in Amerika trouwens reeds het geval.

Lloyd George heeft tegenover een deputatie zijn inzichten daaromtrent medegedeeld.

Hij was tegen verhoging van steun uit de openbare kassen, wijl daardoor de belastingen nog hooger zouden worden. Hij dreef aan op meer sociaal besef, dat niet enkel voor eigen rechten en belangen, maar ook voor die van anderen opkomt en... wist verder ook geen geneesmiddel te geven. Elke klasse der maatschappij zal blijkbaar haar beurt van malaise krijgen.

Maar ook op groote huizen drukken zwarte schaduwen van zorg en ze sluipen door de schitterend verlichte winkels en kantoren....

Verschillende buitenlandse bladen, vooral de Belgische *Standaard* meenen dan ook, dat het thans geraden wordt, nu de prijzen zijn gedaald, te koopen. Want als nu nog de onthouding van het publiek lang zou duren, moeten de fabrieken sluiten en ontstaat groote werkloosheid.

De productie wordt dan stopgezet en daardoor zouden de prijzen weer omhoog gaan.

Wanneer dit geschiedt, krijgen we nieuwe looneischen, verzwaring van belastingen en niet te vergeten: grootte invoer van goederen uit landen met lage valuta.

Ook in 't belang der nationale nijverheid is het dus noodig, dat bij verlaagde prijzen door het publiek op normale wijze wordt gekocht.

Groote omzet met kleine winst, of kleine omzet met groote winst, ziedaar de twee systemen, waarom het eigenlijk in nering- en handelsbedrijf gaat.

Althans onder normale omstandigheden.

De oorlog met zijn nasleep van verwarring heeft ook hierin verandering gebracht; maar het kan slechts van tijdelijken aard zijn.

Langzamerhand, met meer of minder schokken of schokjes, gaan wij weer naar het normale terug.

En dan zullen ook, zooals te voorzien is, steeds talrijker zich toonen degenen, die aan het systeem van grooten omzet met een gematigde winst, de voorkeur geven boven het geen daartegenover staat.

Dit is ongetwijfeld in 't belang der Maatschappij en van den eerlijken handel.

De goederen moeten zooveel mogelijk onder ieders bereik en koopkracht worden gebracht.

Het is ongezond en het is gevaarlijk, wanneer deze sociale eisch onbeantwoord blijft.

Hoe drukker handelsverkeer, hoe beter voor het geheel.

En hoe voordeliger ten slotte ook voor hen, die bij dat verkeer betrokken zijn, daar de zekerheid van een groot en vast debiet in *winning* kring de beste garantie oplevert voor de *duurzaamheid* van het bestaan en den bloei hunner zaken.

De Valuta-Vraag.

KURT SINGER heeft onlangs een boek geschreven, dat tot titel voert: „Das Geld als Zeichen”. Daarin be-

sprekt hij de nieuwe ideeën op financieel en monetair gebied, die door Kuapp en Bendixen en laatstelijk ook door Warburg worden verkondigd. Deze vertegenwoordigers van wetenschap en praktijk staan n.l. voor de stelling dat het geld niet meer is dan een teeken, d. w. z. dat de oeroude band, die er tusschen goud als metaal en geld heeft bestaan in de nieuwe verhoudingen is losgewerkt en dat het nu zaak zal zijn, nieuwe normen te vinden, waaraan de waarde van het geld vast en blijvend zal kunnen gemeeten worden.

Om van het vraagstuk iets meer te verstaan, — aldus het verslag in de *N. E.* — is het zaak van meet af aan een strenge scheiding te maken tusschen de twee begrippen volkshuishouding en staatsbestuur.

Het is een absolute onmogelijkheid, dat de wereldhuishouding, die men in zekeren zin de samenvatting van alle volkshuishoudingen kan noemen, meer zou kunnen verteenen dan er aanwezig is, om de eenvoudige, maar zeer afdoende reden, dat goederen er eerst moeten zijn om verteed te kunnen worden. Zoo staat het in beginsel ook met de volkshuishouding op zich zelf. Ook zij kan zonder invloeden van buiten niet meer verteenen dan zij bezit, dus dan wat zij voortbrengt of langs anderen weg krijgt. Het geld nu is het middel, waarmee goederen van verschillende soorten worden geruild. Een volkshuishouding, die dus met andere volkshuishoudingen ruilen wil, zal zich eerst met hare eigen voortbrengselen dit ruilmiddel moeten aanschaffen om andere goederen in de plaats te kunnen krijgen.

Zoo is van zuiver economisch standpunt gezien het cirkeltje rond. En het zou rond gebleven zijn, ware het niet dat een tweede factor, het staatsbestuur, op dezen gang van zaken invloed ware komen uitoefenen. Door bepaalde omstandigheden, vooral door den oorlog, werden de staatsbesturen gedwongen tot het verbruiken van méér goederen dan zij zich konden verschaffen met de ruilmiddelen waar over zij de beschikking hadden of waarover zij door leeningen of belastingen de beschikking konden krijgen. En op andere wijze dan tegen betaling waren die goederen niet te krijgen. Daarom besloten de staatsbesturen het aantal ruilmiddelen kunstmatig te vergrooten. Het geld werd niet meer *gemunt*. Het werd *gedrukt*. De gedrukte bankbiljetten, die feitelijk zoo goed als niets aan der staat gekost hadden, werden niet meer inwisselbaar gesteld tegen goud; maar de banken werden ontslagen van den plicht om ieder bankbiljet, dat in de circulatie werd gebracht ten allen tijde in te wisselen tegen goud. Zoodoende werd dus een ruilmiddel gescheppen, zonder dat er iets als tegenprestatie tegenover stond. De goederen — voorraad verkleinde door de grotere hoeveelheid, die in omloop werd gebracht. Zoover nu de arm van den wetgever reikte, kon het geld, althans nominaal zijn oorspronkelijke waarde behouden. Men kon er zijn belastingen mee betalen en zijn schulden mee kwijten, maar in het buitenland, waar des wetgevers arm niet reikte, kon men dergelijke bepalingen niet maken. Daar daalde de waarde van het geld ook nominaal en het zijn de beursnoteringen, die iedereen dag komen vertellen op hoeveel guldens of francs of *mark* bijv. de Reichsmark moet worden geschild.

Wie dezen gedachtengang goed weet vast te houden, zal reeds aanstonds voelen, dat er van een terugkeer naar het oude koersniveau geen sprake kan zijn, voordat al het overtollige (papieren) geld zal zijn opgeruimd. Nu is het de vraag moet het zoover komen? Is het voor het herstel van den wereldhandel en de bevordering der welvaart absoluut noodzakelijk, dat b.v. de Reichsmark weer zoo spoedig mogelijk 60 cent noteeren gaat? Neen, zeggen de moderne economische en financiële specialiteiten. Het is niet mogelijk en ook niet noodig. De verliezen, die de vergroting van de hoeveelheid, dus de vermindering van de waarde van het geld heeft veroorzaakt, zijn geleden in binnen- en in buitenland. Een opscheven van den koers zou voor anderen weer groote winsten meebrengen, waarvan niet zij, die de verliezen geleden hebben, zouden profiteren. Wij moeten eenvoudig streven naar een rustpunt, een vasten wisselkoers. Hoe hoog die koers zal zijn, waar dus dit rustpunt zal liggen, is een vraag van secundaire aard. We moeten alleen er voor zorgen de gemaakte fout niet te bestendigen. Wij moeten dus op de eerste plaats beginnen met niet meer te verteenen dan wij bezitten. Dus de Staat moet geen nieuwe kunstmatig gefabriceerde ruilmiddelen meer op de markt brengen. De banknotenpers moet worden stopgezet. Staat en gemeenten moeten niet meer uitgeven dan zij uit belas-

tingen en misschien leeningen kunnen putten. Dat is de allereerste voorwaarde die moet worden vervuld om de Valuta-vraag oplosbaar te maken. Dat is de plicht van het Staatsbestuur. Meer behoeft het staatsbestuur niet te doen, want alle middelen die binnen het bereik van de staatsmacht liggen, zijn toch maar lapmiddelen. Het zijn de middelen van de kleine politiek, waar sommige veel heil van verwachten, maar waarvan ernstige waarnemers toch wel inzien dat zij het hart van de quaestie niet raken. Credieten en leeningen kunnen op den duur niet helpen om tot gezonde toestanden te komen. De toestand kan alleen gezond worden gemaakt als de volkshuishouding gezond is en het is haar taak weer goed te maken, wat het onverstand der staatsbesturen heeft bedorven. En het is het noodlot der staatsbesturen, dat zij bij deze zware taak zoo goed als geen hulp kunnen bieden. Het kan alleen de orde, de rust en de veiligheid haardhaven en dat zijn een der voorwaarden die het economisch doodgrijp heeft om tot bloei en ontwikkeling te kunnen komen. Het economisch leven zal er voor hebben te zorgen, dat de arbeidslust zoodanig wordt aangewakkerd, dat in landbouw en industrie zooveel wordt voortgebracht, dat de betalingsbalans in evenwicht komt d. w. z. dat er zooveel wordt uitgevoerd en zooveel diensten aan het buitenland worden bewezen, dat er de noodzakelijke goederen, die ingevoerd moeten worden, mee kunnen worden betaald.

Dat Duitsland daarbij nog zeer bijzondere eischen heeft te stellen en op de eerste plaats vraagt ontheven te worden van de lasten, die het verdrag van Versailles en van St. Germain het op de schouders heeft gelegd, moge praktisch zeer juist zijn en voor een oplossing van het Valuta-vraagstuk onontvankelijk, ons behoeft het voor deze populaire wetenschappelijke oriëntatie in het Valuta-vraagstuk momenteel niet bezig te houden. Hoofdzak is dat men wete dat slechts arbeid en arbeid alleen en slechts doelmatig geleide en niet aan allerlei extravagantiën van politici of particuliere *nouveaux riches* verknoodde arbeid redding brengen kan. Maar dan is het ook zaak, dat men weet, dat er geen reden voor wanhoop is en dat men niet het onbereikbare d. i. een opvoering van de geldwaarde tot zijn oude hoogte noodig heeft. Deze laatste stelling werd tot voor kort nog verdedigd door den Münchener Prof. Lotz, die meende dat Duitschland niet eer welvarend zou kunnen zijn, voordat het weer een mark noteering van 60 cent zou beleven. Ook de meest optimistische gestemde practisch en wetenschappelijk gevormde waarnemers houden dit voor even onmogelijk als onnoodig. Het eenige noodige is stabiliteit in den wisselkoers en in de waarde van het geld. En dan is het niet noodig, dat het geld op zijn ouden basis van de goudwaarde worde teruggebracht. Het zou trouwens, wellicht ook niet mogelijk zijn en zeker is het niet logisch in overeenstemming met den bestaanden toestand. De gouden standaard was weleer de uitdrukking van de financieel-economische en politieke kracht. Nu die kracht, is verzwakt is ook de uitdrukking daarvan flauwer geworden. Slechts door het langzaam herwinnen der oude kracht zullen de huishoudingen weder tot oude verhoudingen kunnen terugkeeren en zelf invloed hebben op hun koersen. Ook is hun invloed maar gering en zijn zij overgeleverd aan den invloed van sterkere machten, en gebruiken hun macht, (de koersschommelingen wijzen het uit,) om met allerlei financieel technische of als men wil meer of minder kieskeuriger kunstmiddelen de markt te bewegen in de richting van hun belang. Dat moet uit zijn. Daar moet vastheid komen in de noteeringen. De zaak is maar, de normen te vinden, die het geld ook in het internationaal verkeer een vaste waarde kunnen geven. Hoe hoog die waarde zal moeten zijn, is vooruit niet te zeggen evenmin als men kan vaststellen, welke wettelijke maatregelen het meest doelmatig zullen blijken om dit doel goed te bereiken. Het eerst en bijna eenig noodige is, dat men nu leere, dat het voor het welzijn des volks en den goeden voortgang van den internationalen ruil absoluut ongewoonloof en practisch onmogelijk is, door drukpers of circulatie bank, blijvende geldwaarde te scheppen. Daarom zal men moeten leeren, dat slechts eene zoodanige geldvermeerdering geoorloofd en gezond is als overeenkomt met de vergroting van den verbruikskrijpen en verkoopharen goederenvoorraad en dat een discontoeering van de ruitersels van Staat of gemeente of een beleenen van niet te realiseren waardepapieren een misdaad is aan de welvaart van de allerarmsten der bevolking begaan.

Sprokkelingen op Onderwijsgebied.

Boycot der Openbare School.

In den Bond van Nederlandsche Onderwijzers met zijn vele socialistische elementen bestaat het plan een bepaalde gemeente of provincie en ook onze kolonie te boycotten en dus niet meer te solliciteeren bij een eventuele vacatures aan de openbare school.

Zulk een boycot moet dienst doen als middel van salaris-actie.

Dat men aldus het onderwijs niet dient en de schooljeugd schade doet, schijnt den ontwerpers en propagandisten van dit plan te zijn ontgaan. Althans niet te deren.

De heer J. W. ALBARDA, sociaal-democratisch Kamerlid en wethouder van Onderwijs in den Haag, heeft die heeren willen waarschuwen in het socialistisch dagblad: *Het Volk*.

Hij voert een reeks van argumenten en bedenkingen tegen het boycotplan aan en verklaart hartelijk te hopen, dat het nog geen vasten vorm heeft aangenomen, wijl het is „een gevaarlijk plan, gevaarlijk voor het onderwijs, gevaarlijk ook voor de onderwijzers, die door de uitvoering er van, hun beste vrienden tegen zich in het harnas zouden jagen”.

Hij keurt ten sterkste af het bij den Bond van Nederl. Onderwijzers ter sprake gebrachte plan, om in verband met de salariskaestie, over een bepaalde provincie of een bepaalde gemeente den boycot uit te spreken, zoodat deze voor het lager onderwijs geen leerkrachten meer zouden kunnen verkrijgen.

Hij betoogt, dat de boycot, als hij slaagt, het openbaar onderwijs in Zuid-Holland of Den Haag zal treffen. Wordt hij streng door gevoerd — en dat moet zij, die hem ondernemen, toch wenschen — dan zal hij ten gevolge hebben, dat op eenige, misschien op vele kleine plaatsen in die provincie openbare scholen voor en na opgeheven worden, en zich in de beschikbaar gekomen schoolgebouwen christelijke of katholieke scholen vestigen.

In een groote stad als Den Haag of Rotterdam zal de uitwerking van den boycot, als deze slaagt, eenigszins anders zijn. De openbare school zal daar niet zoo spoedig verdwijnen. Daarvoor zijn in de gemeenten de groepen te talrijk, die haar willen behouden. Maar in die steden zal men, als de onderwijzersnood hooger en hooger stijgt, zijn toevlucht moeten nemen tot maatregelen, waarvan de gevolgen voor het onderwijs langen tijd na-deelig zijn.

Dat een sociaal-democratisch wethouder en afgevaardigde zich genoopt voelt een dergelijke waarschuwing te doen hooren, is op zich zelf reeds een feit van beteutenis.

Het houdt voor de mannen van den Bond een ernstige terechtwijzing in.

Wat de Heer ALBARDA schrijft is een formeel requisitoir tegen de houding der hier bedoelde onderwijzers.

En onwillekeurig gaat men een vergelijking maken enerzijds tusschen deze houding, die alleen getuigt van puur eigenbelang en waarvan alle liefde voor de belangen van het kind en het onderwijs vreemd is, — en anderzijds de toewijding en offervaardigheid, welke tal van katholieke en andere christelijke onderwijzers ten toon spreiden al de jaren, dat er van rechtsgelijkheid geen sprake was en zij moesten werken voor een salaris, hetwelk ver achterstond bij dat hunner collega's aan de openbare school.

Er treedt dan een verschil naar voren, waarvan wij dan omvang, de diepte en de betekenis hier niet behoeven uit te meten.

Het spreekt voor zich-zelf.

Correspondentie van St. Martin.

Philipsburg, den 12n Februari 1921.

Den 9n Januari hebben de Heeren Gezaghebber en Rechter der Bovenwindse eilanden alsook Mevrouw van der Zee een bezoek aan den Rechter en aan den Maire te Marigot gebracht. Op den 14n en 15n werd er te 5 uur 's avonds ten Gouvernementshuize eene receptie gegeven die druk bezocht werd. Den 18n verrok de Heer Gezaghebber verzeld door de Heeren van der Plaats en 't Sas, op eene inspectiereis naar de eilanden Saba en St. Eustatius, alwaar hij zoowat 10 dagen is gebleven. Gedurende Zijne afwezigheid is het eiland door den Franschen Senator Béranger bezocht. Hij en zijne talrijke reisgenooten hebben ook het Nederlandsche gedeelte van het eiland bezocht, waartoe kantore van den Gezaghebber hun de eerewijn geschonken werd. Onder de reisgenooten bevonden zich ook twee dames. Deze voorname Fransehe gast heeft ook het Draad-

looze Station bezoekt in gezelschap van den waarnemenden Gezaghebber, den Heer de Haseth en den Rechter den Heer Mr. Schalkwijk.

— Onze nieuwe Gezaghebber der Bovenwindsche eilanden schijnt wat actief te zijn. Bijna elken dag bezoekt hij hetzij te paard of te voet de Openbare Werken en scholen, als ook de buitendistricten, delatstse echter steeds te paard. Met genoegen merken wij op dat hij het begrijsel huldigt: „Het oog des meesters maakt het paard vet.” Goed zoo! Wee aan de ambtenaren of geëmployeerden dan, die in de verzoeking mochten komen het volle besef van hunne plichten eenigszins uit het oog te verliezen! Die kunnen ten allen er op rekenen op het onverwacht de schaduw van Kapitein van der Zee in hun nabijheid te zien.

— De werkzaamheden, aan het Draadlooze Station alhier zijn genoege gevorderd, zoo zegt de Lugeleur, de Heer KLEMP, dat het eerste telegram naar Curaçao, op den 20 dezer zal kunnen verzonden worden. De seiners worden ook met de terugkomst van de „Estelle” verwacht. Al het ingenieurswerk is reeds zoo goed als voltooid. Reeds stijgt een der torens hemelwaarts tot eene hoogte van zowat 60 Meters.

De andere is bijna in orde.

Het houtwerk is echter ver van klaar. De daken der gebouwen moeten nog met shingels bedekt worden.

Men is nu bezig met het opbouwen der galerij.

— Wegens het heerschen van pokken is hier eene quarantaine voor alle schepen komende van Cuba, Santo Domingo en Haiti voorgeschreven.

Berichten uit de Kolonie.

Koloniale Raad.

Ontwerp verordening tot verhooging van de Curaçaosche pensioenen.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Het afdelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen.

Nagenoeg eenstemmig waren de leden, die aan het Afdelingsonderzoek deelnamen, van oordeel, dat het niet geraden is op dit oogenblik tot verhooging van de pensioengrens over te gaan.

Eenige leden deden uitkomen, dat sedert eenigen tijd allerwege daling der prijzen van de meeste artikelen wordt geconstateerd en dat in de V. S. van Amerika ook daling van den loonstandaard valt te voorzien.

Andere leden wezen op de moeilijke omstandigheden, waarin niet alleen de Koloniale Kas, maar ook 's Rijks schatkist — om van de financiën van de gemeenten niet te spreken — verkeert.

Algemeen was men van oordeel, dat een pensioen van f 4000, het maximum, dat thans behaald kan worden — voor deze kolonie hoog genoeg is.

Dat de pensioengrens in Suriname op f 4500 bepaald zal worden, mag geen reden zijn om dien grens ook voor deze kolonie op te drijven. Niet alleen kan er verschil zijn in levensstandaard en levenskosten, maar, zelfs al was dat niet het geval, dan nog behoefte de omstandigheid dat iets voor Suriname wordt bepaald geen argument te zijn om hetzelfde ook voor Curaçao voor te schrijven.

Memorie van Antwoord.

Het deed ondergeteekende leed te vernemen, dat het ontwerp zoo weinig instemming vond. Waar het goid verhooging van de pensioenen, die voorheen f 3500 waren en zij thans door de voorgestelde verhoging nog geen 29% verhoogd worden, had ondergeteekende de algemeene medewerking verwacht.

Hoe de prijzen ook zullen dalen, men is algemeen overtuigd, dat in ieder geval de levensstandaard, vergeleken bij vóór den oorlog, zeker hoog zal blijven.

Overigens is een verhoging van het maximum bedrag der pensioenen ook noodzakelijk, om een meer geleidelijke verhoging tot 40% te krijgen. Thans heeft iemand met meer dan f 2900 oud pensioen geen verhoging tot 40% gekregen, niet tegenstaande hij naar evenredigheid meer heeft gekort dan zij, die minder dan f 2900 pensioen genieten, en is de verhoging bij het oud maximum pensioen slechts 14%.

Wordt door den Raad aangenomen, dat een pensioen van f 4000 voldoende is, vergeten mag daarbij niet worden, dat het weduwenpensioen, naar dit bedrag berekend, slechts f 2000 bedraagt, en dat dit bedrag in vele gevallen zeer onvoldoende is.

Willemstad, den 15a Februari 1921.
De Gouverneur van Curaçao,
O. L. HELFRICH.

Voetbalwetstrijd
Sarto — Juliana 1—1.

Weer hebben deze wakkere elftal hun krachten gemeten en bevonden dat ze ongeveer even zwaar wegen. Spelen de pootige soldaten forscher, in behendigheid en short-passing moeten zij 't nog tegen „Sarto” afleggen, al weerkloont 't tergend „awa” geroep dezen keer lang zoo dikwijls niet als anders.

De knappe Sarto-voorhoede werd vooral stevig gesteund door hun mid-half, die door zijn schitterend spel de ster van 't veld was.

Jammer dat er door een enkele nogal eens geprutst werd. Bij Juliana blonk naast de slanke Hendriks, met zijn gevaarlijk schot, de mas sieve rechtsbinnen 't meest uit.

Nu en dan zijn er mooie stukjes voetbal te zien geweest. Enkele prachtige vóórzetten van de wit-gele liepen op niets uit, totdat een onhoudbare kei de stand op 1—0 bracht. Dan gaan de militairen op hun beurt eenige visites brengen bij den Sarto-doelman. Een oogenblik is er twijfel of 't lederen ding de doellijn is gepasseerd, met 't gevolg dat de scheidsrechter den bal opgooit. De nu volgende „scrimmage” houdt 't publiek een oogenblik in sterke spanning.

Na de rust hebben de militairen „Jan de Wind” tot bondgenoot en telkens en telkens rennen ze moedig op 't vijandelijk doel aan, belust op puntjes. Al werken de soms wat al te forsche broeders Jonkhout als paarden onder de zweep, toch is de bal maar niet van de „Sarto” heilt te krijgen. Rusteloos wordt de nieuwe keeper bestookt, maar met zekere vuistslag ranselt hij ook telkens 't bruine monster zijn goal uit; maar in „full speed” komen de militairen ook weer terug. Doch ziet Een onhandige back houdt den bal met zijn hand tegen en 't is „penalty”, die onhoudbaar wordt ingekogeld.

1—1. Oogenblikken van minder vurig spel volgen, totdat „Sarto's” voorhoede zich op de tanden bijt, de militaire verdediging weet door te breken en gevaarlijk op zit. Even later krijgt Willem Domacase 't lederen te pakken, glijdt al zijn tegenstanders voorbij, schiet prachtig, maar zoekt de goal een tikje te veel naar achteren. De bal gaat nu van doel naar doel tot om zes uur de scheidsrechter 't einde blaast.

We hopen dat we in 't vervolg ook eens een ander koppel elftallen in de vlakke zullen zien verschijnen. Nu Sparta weer van de dooden is verzeen, bestaat er zeker kans. En zouden de tijden dan ook niet rijp zijn, dat onze schoone voetbalbeker weer uit zijn schuilplaats te voorschijn komt?

Reporter No. 12

Dankbetuiging.

Van de directie der Curaçaosche Petroleum Mij. ontvingen wij twee zeer mooie wandkalenders voor 1921. Voor zoover wij weten, zijn dit de eerste specifiek Curaçaosche kalenders, in zoo ver zij reclame maken voor een Curaçaosche industrie of liever groot-bedrijf, terwijl tevens het schild een deel van de terreinen van Asiento met de lange rijen der residu-tanks in beeld brengt met op den achtergrond het Schottegat en het fort Nassau op den berg. Typisch zijn ook de Opuntiastruiken, die als tegenstelling de onvruchtbaarheid van het Curaçaosche landschap verzinneelijken. De hoofdkleur van het geheel is ernstig paarsch, terwijl elk maandblad één der producten van dit reuzenbedrijf temidden der Hollandse driekleur te lezen geeft. Deze kalender is een sieraad voor kantoor of huiskamer.

— Ontvangen van de Agentschap der K. W. I. M. een nieuwe tijdschrift voor 1921 van de stoomschepen der Colon-lijn.

Pokken.

Volgens een mededeeling van het Bulletin Commercial waren er op den 20den Februari te Colon 48 gevallen van pokken geconstateerd. Al deze lijders zijn naar het Ancon-Hospitaal van Panamá opgezonden en worden daar afgezonderd gehouden. Tot nu is nog geen sterfgeval voorgekomen. Ook hier vertoont de ziekte een goedhartig karakter.

Waarschijnlijk wijzen deze gevallen te Colon, en ook de anderen, die op Cuba zijn voorgekomen, en van daar naar Aruba overgebracht op een gemeenschappelijke oorsprong.

Een nieuwe Record.

De vooruitzichten voor onzescheepvaart, althans voor de stoomschepen, blijven nog steeds gunstig. Nog steeds beweegt zich de maandlijksche schepenlijst in stijgende lijn. De afgelopen maand Januari overtrof opnieuw al de voorgaande, zoodat reeds het cijfer van 58 stoomschepen bereikt werd. Het is zeer waarschijnlijk, dat ook deze maand, al is het dan ook de kortste maand,

toch nog een nieuw Record kan aanwijzen, als men in aamrking neemt, zooals wij in onze twee vorige nummers onzer courant berichtten, dat in deze maand het reeds twee maal gebeurde, dat er tot 18 stoomschepen op één dag in onze haven tegelijk bijeenwaren.

Vertrokken.

Gisteren is met de Philadelphia de Heer d'ARTILLAC-BRILL en echtgenoot naar La Guayra vertrokken om zich naar zijn nieuwe stondplaats Caracas te begeven als opvolger van den Heer ENGELBRECHT. De Heer d'ARTILLAC-BRILL zal te Caracas optreden als consul-generaal en nu de diplomatieke betrekkingen tusschen Nederland en Venezuela hersteld zijn den persoonlijke titel voeren van buitengewoon gezant en gevolmachtigd Minister.

Aruba.

Berichten van den laatsten tijd uit Aruba melden, dat twee Arubiaansche schepen, de Beatriz en de Abeona 4 dagen lang in een hevigen orkaan zijn geweest, die rondom Cuba gewoed heeft. Het eerste schip kon nog de plaats zijner bestemming Puerto-Padre binnenloopen, doch het andere moest Guantánamo, een haven aan de Zuid-Oost-kust van Cuba, binnenvallen. Doch op zijn reis daarheen waren twee gevallen van pokken aan boord geconstateerd, zoodat de kapitein besloot met al zijn werkvolk dat hij voor Puerto-Padre aan boord had, weer onverrichter zake naar Aruba terug te keeren.

Het is nu gebleken, dat die ziektegevallen toch geen echte pokken zijn, maar meer van onschuldigen aard.

Alle Arubiaansche schepen, de Albertina, Abeona, Chaparra en Beatriz, die in het laatste jaar geregeld het verkeer tusschen Aruba en Cuba onderhielden, zijn vandaar teruggekeerd, en zijn nu via Curaçao naar Colombia vertrokken, om daar met de kustvaart wat vracht en verdiensten te zoeken.

Het schijnt dus voorloopig met de vaart op Cuba gedaan te zijn. Over vier maanden, als de safra binnen is, d. w. z. de campagne is afgelopen, gaan deze schepen weer naar Cuba, om het werkvolk naar Aruba terug te brengen, behoudens enkelen, die altijd achter blijven, om de velden schoon te maken en voor te bereiden voor de nieuwe aanplanting en oogst, en of om nieuwe terreinen te ontginnen.

De Chaparra had weer een groot bedrag aan geld voor de achtergebleven familieleden van Cuba meegebracht, wat bij de groote armoede, nu de oogst op Aruba totaal mislukt is, uitstekend vat pas komt.

Cuba suiker.

De Cubaansche correspondent van het Persbureau Vaz Diaz meldde in 't begin van Januari: De laatste regens, die over het geheele land zijn gevallen, hebben de velden weer zoo nat gemaakt, dat met de nieuwe aanplantingen gestopt moest worden. Voor de oude plantingen heeft dit tot gevolg 'n daling van het suikergehalte en al is de oogst ook groter dan in 1920, het rendement zal veel lager blijken te zijn.

In bevoegde kringen wordt verwacht, dat de oogst niet groter dan 3,500,000 ton zal zijn. Enige maanden geleden schatte men deze zelfs nog op 4,000,000 ton.

Enkele fabrieken, welke plotseling zijn stopgezet, hebben dit niet gedaan wegens werkstaking, zooals aanvankelijk gemeld werd, maar wegens het lage suikergehalte. De spoorwegen, welke zich hoofdzakelijk in Engelsche handen bevinden, hebben de vrachttarieven met 5% verhoogd en eischen, dat de planters vooruit betalen. Dit heeft een algemeene ontevredenheid aldaar teweeggebracht en er wordt ernstig tegen deze maatregelen geprotesteerd.

Sinds de laatste week in December is Europa in de markt voor suiker 1921 levering April, Mei en Juni.

De op het eiland opgeslagen suiker van de campagne 1920, nog ongeveer 250,000 ton, verliest daagelijks, tengevolge van het natte weer en slechte opslaggelegenheden aan polarisatie. Er zijn thans veel van deze suikers, die slechts 88% polariseeren. Deze suikers worden alleen verkocht onder bijzondere contracten en zullen de nieuwe suikers van 1921 van 96% polarisatie geen ernstige concurrentie aandoen.

Op de hoogte?

Het Voorloopig Verslag der Rapporteurs uit de Ilde Kamer op de Curaçaosche Begroting voor 1921 (zie de eerste bladz. van dit nummer) maakt een ietwat zonderling indruk. Wij willen ons alleen bepalen tot hetgeen in de Algemeene Beschouwingen beweerd wordt opzich tens den Toestand der Kolonie.

El que Compra
EMULSION
de SCOTT

compra el mejor alimento-medicinal que la ciencia ha producido en cincuenta años.

No es posible obtener los efectos curativos del aceite del hígado del bacalao en otra forma.

Guide siempre de tomar
EMULSION
DE SCOTT

„Sommige leden gaven als hun meening te kennen, dat de toestand der kolonie allesbehalve rooskleurig is en er achteruitgang te bespeuren is. Aruba, Curaçao en Bonaire bezinnen hoe langer hoe meer in hun beteekenis te verliezen.” En als bewijs daarvoor wordt het volgende aangehaald: „Phosphaat, aloe en goud, (producten die vroeger op deze eilanden werden voortgebracht) hoort men daar thans niet meer noemen.” En ook dit: „De transitohandel waarvoor Curaçao scheen aangewezen, blijkt niet aan de verwachtingen te hebben voldaan.”

Wij weten niet uit welke bronnen deze: „Sommige leden” hun wijsheid omtrent onze kolonie geput hebben. Zeker niet uit den Amigo di Curaçao. Evenmin uit de officieele statistieken. Alleen van Aruba is het waar, dat daar de uitvoer van phosphaat en goud heeft opgehouden. Maar overigens de aloe wordt op Aruba niet alleen gancemd maar bij massa uitgevoerd.

Het laatste Koloniaal Verslag over 1919, dat sedert 14 dagen in ons bezit is, dus ook aan die leden der Kamer ter beschikking stond, geeft op voor Aruba uitgevoerd aan ALOE:

in 1919,	1918,	1917
550,124 KG	702,933 KG	288,290 KG
180.936 gld	254.034 gld	100.472 gld

De uitvoerstatistiek over het laatste kwartaal van 1920 is nog niet gepubliceerd, dus over het laatste jaar kunnen wij niets opgeven. Ook de aloëuitvoer van aloë van Curaçao en Bonaire nam aanzienlijk toe, zooals 't volgegd lijstje te zien geeft.

CURAÇAO		
Uitgevoerd in:		
1919:	39,153 KG.	
1918:	5,643 KG.	1917: 8,840 KG.
waarde:	1919 12,016 gld.	1918 1,836 gld.
	1917 2,597 gld.	

BONAIRE.		
Uitgevoerd in:		
1919	77,781 KG	
1918	96,158 KG	1917 38,931 KG.
waarde:	1919: 23,301 gld	1918 29,275 gld
	1917 13,006 gld.	

Dus wat ALOE betreft, is het er glad neven.

Wat de uitvoer van phosphaat van Curaçao aubelangt, is er een enorme vooruitgang.

Er werd van Curaçao uitgevoerd,

in 1917	in 1918	in 1919
3,582 ton	niets	10,052 ton
75,723 gld	niets	176,016 gld

En in de 3 eerste kwartalen over 1920 werden ruim 50,000 ton uitgevoerd. Zelfs in de beste jaren van vroeger is er nooit zulk een aanzienlijke hoeveelheid geëxporteerd.

Ook de beteekenis van onzen transit- of doorvoer-handel wordt door de Rapporteurs in twijfel getrokken: Welnu het Koloniaal Verslag van

1919 geeft daaromtrent de volgende leerzame cijfers.

De doorvoer	bedroeg	in
1917	1918	1919
55.404.370	45.494.274	72.605.867
KG. gewicht	KG.	KG.

Dat het scheepvaartverkeer in onze haven in het afgelopen jaar zoozeer is toegenomen, staat voor een groot deel ook in verband met de groote vrachten aan doorvoerartikelen, die hier gelost en geladen worden.

Het andere punt door de Rapporteurs besproken: Vereeniging van Curaçao met Suriname onder een bestuur, met hoofdzetel te Paramaribo, bewaren wij wegens plaatsgebrek tot ons volgend nummer

Officieele berichten.

Aan den hoofdagent van politie alhier J. A. van Bruggen is om gewichtige redenen veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan Mej. S. D. Roos, onderwijzeres in nuttige handwerken op Aruba is om gewichtige redenen vier weken verlof verleend, en Mevr. M. Beaujon-Roos is tijdelijk belast met het onderwijs in nuttige handwerken aan de openbare school aldaar.

Aan den onderwijzer H. W. Betz, hoofd der school te Philipsburg op St. Martin N. G., is tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

Dankbetuiging.

De ondergeteekende, diep getroffen door de talrijke hartelijke bewijzen van deelneming, ontvangen uit Curaçao bij gelegenheid van het overlijden van haar onvergetelijken echtgenoot

Dr. J. H. M. Ellis

en niet in staat zijnde ieder afzonderlijk te beantwoorden, betuigt langs dezen weg, mede namens haar zoon, haar diepgevoelden dank.

Mevr. DE WED. J. H. M. ELLIS-BOOMGAART.

Nijmegen, Januari 1921. 1—2

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Januari 1921 aandeden met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
	INHOUD IN M ³ .			INHOUD IN M ³ .		
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Januari 1921.	91	24,667	23,221	58	387,737	233,347
Vorige maanden						
Totaal	91	24,667	23,221	58	387,737	233,347

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Zeilvaart.			
Binnengekomen	Uitgezeild		
VAN	NAAR		
Aruba 10	Aruba 10		
Barahona 1	Bonaire 32		
Barbados 2	Columbia 2		
Bonaire 36	Cuba 2		
Boy. Eilanden 1	La Guaira 1		
Columbia 2	La Vela de Coro 7		
Guanta 2	Maracaibo 19		
Higuerote 1	Pto Cabello 7		
La Guaira 2	Pto Rico 1		
La Vela de Coro 11	Pto Padre 1		
Maracaibo 12	Pto Sucre 1		
Pto Cabello 7	Sanchez 1		
Pro Rico 3	Sto Domingo 1		
Vnn Zes 1	St Thomas 2		
	Slagbaai 1		
totaal 91	totaal 88		

Buitenland.

De wetenschap geeft ons meer brood.

Sedert enkele jaren wordt in Amerika een nieuwe tarwe-varieteit verbouwd, de *Kanred* tarwe genoemd, welke steeds meer betekenis krijgt. Deze varieteit is verkregen door één enkele tarwe-aard, die in 1906 geselecteerd werd uit een veld met Turkse tarwe op het *Kansas Experiment Station*. In 1914 werd zij het eerst in de praktijk verbouwd en zij vond daarna geregeld uitbreiding, zoodat naar schatting in 1920 reeds 500000 acres met *Kanred* tarwe bebouwd werden. In het komende oogstjaar zullen alleen in den staat Kansas drie miljoen acres met deze varieteit bezaaid zijn. In Kansas heeft de *Kanred* tarwe andere varieteiten reeds bijna geheel verdrongen, zij neemt er ongeveer 95 pct. der met tarwe bebouwde oppervlakte in; ook begint zij in andere staten, waar harde wintertarwe verbouwd wordt, zoals Texas, Colorado, Nebraska, Zuid-Dakota, Montana, Iowa en Illinois, naam te maken. Echter is zij ongeschikt voor gebieden, waar men andere tarwesoorten gebruikt, zoals de Oostelijke staten en de graanverbouwde streken langs den Stillen Oceaan, waar men zoogen. Club Wheats teelt.

De *Kanred* tarwe werd door selectie uit Turkse tarwe verkregen. Deze laatste soort wordt reeds gedurende vijftig jaar in Amerika verbouwd en slaagde er allengs in andere soorten te verdringen. Ongeveer 25 jaar geleden is de zogenaamde *Kharhof*-tarwe in gebruik genomen, een varieteit, die verkregen was nadat de beste tarwesoorten uit ongeveer alle landen vanwege het Amerikaanse departement van landbouw zorgvuldig onderzocht en vergeleken waren. Tegen deze twee varieteiten, die reeds een wereldreputatie hebben, moet de *Kanred*-tarwe nu concurreren. Zij onderscheidt zich niet door langer aren, zwaarder korrel of een groot aantal korrels per aar, doch zij is uitermate geschikt om *minder gunstige groei-omstandigheden zonder schade* te doorstaan. Daar deze varieteit vroeg rijp is, wordt zij korter tijd aan de wisselvalligheden der natuur blootgesteld, dan andere soorten.

Bovendien is zij bestand tegen roest en, wat van zeer groot belang is, zij is minder onderhevig aan uitwinteren dan de varieteiten, die vroeger werden verbouwd. Bij een uitgebreid onderzoek aan het *Kansas Experiment Station*, dat negen jaar duurde, bleek, dat de *Kanred*-tarwe gemiddeld vier bushels per acre meer oplevert dan de andere varieteiten, die in gebruik waren. Men heeft reeds berekend, dat door invoering van deze nieuwe varieteit de jaarlijksche tarwe-oogst van Amerika met 25 à 40 miljoen bushels zal kunnen stijgen.

President Harding en Ontwapening.

In Amerika wordt steeds sterker de strooming, welke naar een beperking van bewapening heenvoert. En het schijnt dat de aanstaande president Harding een sterk voorstander is van die beperking. Een voorstel is ingediend en aan genomen om de recrutering van het

leger te staken, totdat de totale legersterkte zal zijn teruggebracht tot 175.000 man.

En het voorstel werd aangenomen tegen het uitdrukkelijk advies van generaal Pershing.

Verheugend is ook de uitspraak van Borden, den voormaligen minister-president van Canada over het ontwapeningsvraagstuk:

„Ik sympathiseer, zoo sprak hij, ten zeerste met ieder redelijk voorstel tot vermindering van bewapening. De groote opofferingen van den oorlog zouden tevergeefs zijn, indien de naties voortgaan met dezen wedijver in den waanzinnigen strijd voor de oppermacht in verwoestingen. De economische dwaasheid daarvan springt duidelijk in het oog. Is er iemand, die doof kan zijn voor het droef en bitter geklaag van de miljoenen, die in Europa en Azië door hongersnood worden bedreigd?

Voortdurende wedijver in bewapening moet de naties beslist en zeker brengen op den weg, die voert naar de verwoesting en ontbinding van de beschaving, welke reeds in haar fundeering is geschoot. Hoe kan dat anders, waar de beschaving dengeen, die om brood vragen, bewapening aanbiedt! Borden voegde hier aan toe: de duizenden mijlen lange grens tusschen Canada en Amerika is sedert een eeuw zonder forten, kanonnen of wachtposten geweest, toch kwam er geen oorlog tusschen beide landen voor.”

Zoo groeit gelukkig ook in Amerika een krachtige beweging, gericht op beperking van bewapening.

Ook in andere landen, over heel de wereld zal het vooraleen massale volksbeweging moeten zijn, die de regeeringen drijft en rugsteunt tevens in den strijd tegen den oude bewapeningsmanie van vóór 1914.

De Zeven magere jaren.

De *Reichpost* deelt mede, dat professor Burgesch te Alexandrië er ingeslaagd is, oud-Egyptische hieropiephen te ontcijferen, waarin melding wordt gemaakt van de zeven magere jaren, tijdens welke Joseph de zoon van Jacob het kanselierschap uitoefende.

Tot nu toe was er in Egypte zelf niets anders tot toelichting van de mededeelingen in de H. Schrift gevonden dan de overblijfselen van een groot aantal graanschuren, welke natuurlijk geen aanwijzing gaven omtrent den tijd van hun bouwen en gebruik.

Maar de thans ontcijferde geschriften vertellen hoe de Nijl zeven achter-eenvolgende jaren niet buiten zijn oevers kwam, wat noodig is voor de bevoeiing en bemesting der landerijen. De oogsten mislukten en er ontstond groote armoede. Ook de tijdaanwijzing stemt volkomen overeen met wat uit den Bijbel te berekenen viel. Het staat nu vast, dat de zeven magere jaren er zijn geweest van 1707 tot 1700 voor Christus.

Voor 1714 dus moet Jozef de droomen in de gevangenis hebben verklaard. Het is en blijft toch zeer merkwaardig, dat alle nieuwe ontdekkingen in Egypte, Palestina, Babylonië, steeds weer de mededeelingen der H. Schriften bevestigen.

Van de á prioristische beweringen der oudmoderne kritiek blijft niets over.

Een duidelijk woord.

Volgens een telegram uit Helsinki zou de Sovjet-commissaris Boecharin te Moskou hevig aageen tegen elk vergelijk met de Westersche mogendheden.

De man is van oordeel, dat men Rusland slechts uit zijn wachtposten economischen toestand kan bevrijden door het communisme met kracht van wapenen tot aan het Kanaal uit te breiden, *daar de bolsheviks alleen in de Westelijke landen kunnen vinden, wat zij noodig hebben*.

Dit is ten minste duidelijke taal en zegt in ronde woorden, waarom het den Sovjets eigenlijk te doen is.

De Fransche sansculotten brachten indertijd eenzelfde methode in praktijk.

De Russische Bolsjewiki zullen het

alleen op wat breder schaal doen.

Zij moeten, naar den wensch van Boecharin maar even op geheel Westelijk Europa beslag leggen, om daar te halen en te nemen, wat zij in eigen land niet vinden kunnen.

Europa schatplichtig aan en overheerscht en geplunderd door de Sovjet-republiek.

Het is wel het aangenaamste vooruitzicht, dat men zich denken kan.....

De Kruisbeelden uit de School.

In de provincie Novara (Italië) hadden bij de laatste verkiezingen in 44 van de 53 gemeenten, de socialistische meerderheid verkregen. Misluid door de machtspreuk, dat het socialisme niet tegen den godsdienst is, had de katholieke bevolking zich laten verblinden en in meerderheid op de socialistische gestemd.

Steunend op het grootstemmingscijfer meende de partij ook de geheele bevolking achter zich te hebben, en meende de tijd gekomen om nu ook de werkelijke socialistische beginselen in de praktijk te kunnen doorvoeren.

Een afvallige katholiek, een zekere Angelo Felice Fietti, de groote woordvoerder der partij en inmiddels wethouder van onderwijs geworden, begon al terstond zijn woedenden haat, die elke renegaat tegen den godsdienst in het hart draagt, te lichten en gaf bevel om overal de kruisbeelden uit de scholen te verwijderen.

En in niet minder dan 63 scholen werd dit bevel uitgevoerd.

Dit gebeurde in stilte. Maar het feit kon natuurlijk niet onbekend blijven.

En toen bleek weer eens, hoe gelooft het volk nog is, maar tevens hoedanig het is misleid.

Van alle kanten werd heftig geprotesteerd, niet het minst door hen, die toch rood hadden gestemd.

Duizenden huisvaders onderteekenden een verzoekschrift, om het kruisbeeld weer in de school te plaatsen.

De vrouwen trokken in menigte op naar den prefect van het district om te protesteeren tegen deze beeldstormerij.

En de Aartsbischop van Vercelli, Mgr. Gamberoni hield in de kathedraal een plechtigen dienst van eerherstel.

Maar het meest indrukwekkend was het stil protest der kinderen, die allen in de school kwamen..... met een klein kruisbeeldje op de borst.

Van Regeeringswege is ten slotte met kracht ingegrepen, en bevel gegeven om overal de kruisbeelden weer te doen ophangen in de school, en een strafvervolg is ingesteld tegen hen, die in dezen eigenmachtig zijn opgetreden.

Want krachtens de Grondwet is de Katholieke Godsdienst nog de officiële Godsdienst van den Staat.

En zelfs een wethouder van Onderwijs heeft niet het recht de grondwet te wijzigen.

Bij de volgende verkiezingen zal moeten blijken of het volk verstandiger is geworden. Of het begripen zal, dat het socialisme niet verenigbaar is met den godsdienst.

Eisch van Katholiek Onderwijs.

Het gezamenlijk Episcopaat van Duitschland heeft aan den Rijksdag een nota gericht, waarin de eischen en beginselen der katholieken ten opzichte der school worden uiteengezet.

Zij eischen katholieke scholen met katholieke onderwijzers, ook hogere scholen.

Deze dienen gesteund te worden uit de publieke kas, zoodat voor elk kind op de confessionele school evenveel wordt gegeven als voor elk kind op de openbare school bezocht.

De kerk heeft te beoordeelen, wie geschikt is om katholiek onderwijs te geven.

Zij verlangt ook het recht om zulke onderwijzers te kweken.

En in alle scholen dient gezorgd, dat de leerboeken niets bevatten, wat tegen de katholieke leer en moraal strijdt.

Inspectie van het Onderwijs.

Studiebeurzen 1921.

De Inspecteur van het Onderwijs brengt ter kennis van het algemeen, dat ingevolge het besluit van den 10en Maart 1920 (P. B. No. 15) in 1921 STUDIEBEURZEN zullen worden verleend ten behoeve van jongelieden, uit de kolonie CURAÇAO afkomstig, die den leeftijd van twaalf jaar hebben bereikt en dien van twintig jaar niet hebben overschreden, voor hun opleiding of voortgezette opleiding in Nederland of voor opleiding tot geneeskundige aan de geneeskundige school te Pamaribo.

Aanmelding door de ouders of wettelijke verzorgers VOOR 1 MAART 1921 bij gezegeld verzoekschrift aan den Gouverneur. Dit verzoekschrift wordt INGEZONDEN op Curaçao bij den Inspecteur van het Onderwijs en op de overige eilanden bij den Gezaghebber.

Inlichtingen bij den Inspecteur van het Onderwijs of den Gezaghebber.

Voorts wordt verwezen naar de oproeping in de Curaçaosche Courant van 21 en 28 Januari 1921.

Curaçao, 22 Januari 1921.

De Inspecteur van het Onderwijs, 3-3 H. MEERDINK

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
Chicago 1893, en
„ Curaçao. Eerste Prijs Eere-medaille, 1904.
„ Brussel, 1910

Curaçao, Waterkant, Otrabanda.

TONIKEL

ENRIQUECE LA SANGRE
FORTIFICA LOS NERVIOS.
DA FUERZA, ENERGÍA
VITALIDAD A LAS
PERSONAS DÉBILES,
ANÉMICAS Y NERVIOSAS

PREPARADO EN LOS
LABORATORIOS DE LA
"SALVITAE"

DE LANNOY & Co.

bieden aan:

Apellinaris-water.

Vichy-water.

Heerlijke Hollandsche Sigaren.

(Stompkoppen, Meidorratjes, enz.)

ELLIS & DANIA

Opnieuw verkrijgbaar:

HANDFONTEINEN VAN AARDEWERK

zoo wel witte als gekleurde.

Compleete stellen

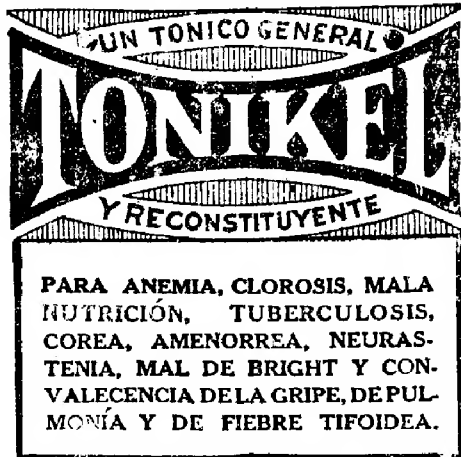
water-, likeur-, bitter-, limonade- en wijnglazen en karaf-ten.

Verfwaren van de

„Eerste Nijmeegsche Verf-fabriek” tegen zeer lage prijzen.

Kwaliteit superieur en volgens chemisch onderzoek zuiver en zonder bijmenging van vreemde bestanddeelen.

3-2

PARA ANEMIA, CLOROSIS, MALA NUTRICIÓN, TUBERCULOSIS, COREA, AMENORREA, NEURASTENIA, MAL DE BRIGHT Y CONVALENCIA DE LA GRIPE, DE PULMONÍA Y DE FIEBRE TIFOIDEA.

DURANTE LA ESTACION CALUROSA cuando usted, se fatiga fácilmente y le falta energía, se siente abatido, nervioso, irritable y debilitado, tome una cucharadita de SALVITAE en un vaso de agua.

REFRESCA, VIGORIZA, LIMPIA Y PURIFICA.

Estimula el HÍGADO, y los RINONES entona la DIGESTIÓN, limpia y purifica el CONDUCTO INTESTINAL, elimina el ÁCIDO URICO, evita la POSTRACIÓN y la LANGUIDEZ.

JARABE DE AMBROZOIN

TOS BRONQUITIS ASMA. LARINGITIS

TOS FERINA TUBERCULOSIS AFECCIONES RESPIRATORIAS

AMBROZOIN

ALIVIA LA TOS Y LA RESPIRACION DIFICULTOSA. ESTIMULA LA EXPECTORACION. ALIVIA LA INFLAMACION REPRIME LOS SUDORES NOCTURNOS. FORTALECE LA RESPIRACION Y DOMINA EL DESASOSIEGO.

JARABE DE AMBROZOIN

AMERICAN APOTHECARIES COMPANY, New York.